

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิชาชีพของ
บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (บตท.) ได้มีหนังสือที่ บตท. ๐๐๐๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงินสังกัดกระทรวงการคลัง และจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและกิจการอื่นที่ส่งเสริมและพัฒนาตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย มีความประสงค์จะแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิชาชีพของ บตท. และโดยที่การดำเนินธุรกิจตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยยังไม่แพร่หลายมากนัก ประกอบกับการทำธุรกิจตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยร่วมกับสถาบันการเงินในประเทศยังไม่กว้างขวาง ทำให้บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยมีอยู่จำกัด ดังนั้น การพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่ที่ปรึกษาดังกล่าวอาจจำเป็นต้องพิจารณาจากข้าราชการหรือข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกวุฒิสภา แต่มีข้อจำกัดทางกฎหมายในการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว กล่าวคือ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติให้ “พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจและให้รวมตลอดถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิชาชีพ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันแต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย ทั้งนี้ ให้ใช้เฉพาะเพื่อการกำหนดคุณสมบัติมาตรฐานและการพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น และตามมาตรา ๙ (๖) ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของพนักงานรัฐวิสาหกิจประการหนึ่งว่า ต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวงทบวงกรม หรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือสภากรุงเทพมหานคร และผู้บริหารท้องถิ่น

บตท. ขอรื้อว่า หาก บตท. จะแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาวิชาชีพที่ยังคงเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมืองหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับ บตท. และตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๗) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานฯ โดยที่

ปรึกษาดังกล่าวจะไม่ขอรับค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่
ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจจาก บตท. ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหาหรือข้างต้นโดยมีผู้แทน
บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย และผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงาน
คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็น ดังนี้

เมื่อบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย เป็นองค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา
๕^๑ แห่งพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และเป็นกิจการของรัฐที่มี
สถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงิน สังกัดกระทรวงการคลัง ตาม (๑) ของบทนิยาม
“รัฐวิสาหกิจ” ในมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ
พนักงานของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น การแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษา
รัฐวิสาหกิจของ บตท. จึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับ
กรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งบทนิยาม “พนักงาน” ในมาตรา ๔^๓ แห่ง
พระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓
กำหนดให้ที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจมีสถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ การ
พิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ จึง
ต้องเป็นไปตามมาตรา ๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การแต่งตั้งบุคคลที่ยังคงมีสถานะ

^๑ มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การของรัฐขึ้นเรียกว่า “บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย” เรียก
โดยย่อว่า “บตท.” และให้เป็นนิติบุคคล

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล หรือกิจการของ
รัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของแต่ไม่รวมถึงองค์การ
หรือกิจการที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสงเคราะห์หรือส่งเสริมการใด ๆ ที่มีใช้ธุรกิจ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้รวมตลอดถึงที่
ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ หรือบุคคลซึ่งดำรง
ตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย ทั้งนี้ ให้ใช้เฉพาะเพื่อการกำหนด
คุณสมบัติมาตรฐานและการพ้นจากตำแหน่งเท่านั้น

^๔ มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นได้เต็มเวลา

(๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำรวมทั้งข้าราชการการเมืองเป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจของ บตท. ย่อมเป็นกรณีที่ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ อย่างชัดเจน ซึ่งผู้มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะต้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา คณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๑๑ (๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติ มาตรฐานฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๐

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว กรณีของข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี คือ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้าง ของกระทรวงทบวงกรมหรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่า พนักงานส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือสภากรุงเทพมหานครและผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานชาวต่างประเทศซึ่งรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นต้องจ้าง ตามลักษณะงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานที่เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ

^๕ มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว พนักงานพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ มาตรา ๕ ข้าราชการการเมืองได้แก่บุคคลซึ่งรับราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมือง ดังต่อไปนี้

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รองนายกรัฐมนตรี

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

(๔) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๕) รัฐมนตรีว่าการทบวง

(๖) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

(๗) รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง

(๘) ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

(๙) ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี

(๑๐) ที่ปรึกษารัฐมนตรี และที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑๑) เลขานุการนายกรัฐมนตรี

(๑๒) รองเลขานุการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง

๑) กรณีข้าราชการการเมืองที่เป็นรัฐมนตรี มาตรา ๒๐๘^๗ ของรัฐธรรมนูญฯ บัญญัติห้ามมิให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใดตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๐^๘ ของรัฐธรรมนูญฯ กล่าวคือ ห้ามมิให้รัฐมนตรีดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ดังนั้น จึงเห็นว่าการแต่งตั้งข้าราชการการเมืองที่เป็นรัฐมนตรีเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษา รัฐวิสาหกิจของ บตท. นอกจากต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ แล้ว การกระทำดังกล่าวยังเป็นการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติของมาตรา ๒๐๘ และมาตรา ๑๑๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งมีผลทำให้

(๑๓) โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑๔) รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑๕) เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑๖) ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

(๑๗) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

(๑๘) ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

(๑๙) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง

(๒๐) ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง

ข้าราชการการเมืองซึ่งมิใช่รัฐมนตรีจะมีจำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

^๗ มาตรา ๒๐๘ รัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใดตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๐ มิได้ เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็มิได้ด้วย

^๘ มาตรา ๑๑๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ นอกจากข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

(๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

การที่ที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจดังกล่าว จะไม่ขอรับ
ค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่
ปรึกษารัฐวิสาหกิจจาก บตท. นั้น ไม่มีผลทำให้บุคคลดังกล่าวซึ่งขาดคุณสมบัติและมีลักษณะ
ต้องห้ามที่จะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ้นจากลักษณะต้องห้ามการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) จึงเห็นว่า บตท.
ไม่สามารถแต่งตั้งข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือมีเงินเดือนประจำ ข้าราชการการเมือง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ
ได้ แม้ที่ปรึกษาดังกล่าวจะไม่ขอรับค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดตลอดระยะเวลาที่ดำรง
ตำแหน่งที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจของ บตท. ก็ตาม

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๖